

آیا گیشه ۱۵۰۰ میلیاردی امسال کمکی به سینمای ایران می‌کند؟

سینما علیه سینما

مهدیه مالکی
گفت و گو

آمار فروش فیلم حاکی از آن است که سینمای ایران پاییز داغی را در گیشه تجربه کرده است اما سلام سینمای ایران به گیشه ۱۵۰۰ میلیاردی ترجمه دیگری هم دارد؛ درست است که از ابتدای امسال تا پایان آذر ماه بیش از ۲۷ میلیون نفر به سینما رفته‌اند اما منتقدان و کارشناسان معتقدند نباید در باد این فروش خوابید چرا که عوامل مختلفی دست به دست هم داده تا این اتفاق رقم بخورد که طبیعتاً ادامه دار نیست. برخی هم هشدار می‌دهند که با ادامه موج ساخت فیلم‌های کم‌دستی سینما از فیلم‌های جدی و عمیق و اثرگذار خالی خواهد شد.

محمد رضا مقدسیان منتقد و مدرس سینما:

موج کم‌دستی سازی به بدنه سینما آسیب می‌زند

تکراری برای مخاطب تبدیل نشود و تداوم در تنوع و خلاقیت در سینمای ایران حفظ شود. وی با اشاره به اینکه باید به تدوین استراتژی‌های بلند مدت و مطالعه دقیق محتوای ارائه شده بپردازیم گفت: باید استفاده از توانایی‌های فکری و هنری سینماگران در اولویت قرار گیرد و به جای کم‌دستی سازی، باید به دنبال صنعت محتوا و تنوع در سینما باشیم. مادر واقع داریم منابع و توانمندی‌های مان را برای جذب

موقتاً خرج می‌کنیم و این

تهدیدی برای آینده سینما است. صنعت سینما نباید به حیات کوتاه مدت فکر کند، بلکه باید به زادآوری و ایجاد ارزش افزوده برای خود بیندیشد. این نوع تفکر می‌تواند به تولید آثار عمیق‌تر و هدفمندتر کمک کند و به سینما اجازه دهد تا در دراز مدت نیز مخاطب جذب کند.

که حضورشان در فیلم‌ها ضمانت فروش ایجاد می‌کرد و بسیاری از بازیگران نیز در طیف‌های مختلف ایفای نقش می‌کردند اما بعد از اینکه بسیاری از این فیلم‌ها به مرحله اکران نرسید یا توقیف شد یا علاقه‌ای برای ساخت چنین فیلم‌هایی وجود نداشت همه بازیگرانی که سرمایه‌های اعتباری فیلم‌های جدی، تفکری و اندیشمند بودند همچون نوید محمدزاده و هادی حجازی‌فر و... به آخرین کارت‌های سینمای ایران برای جذب مخاطب به سینما تبدیل شدند.

وی گفت: چون مخاطب دوست دارد هادی حجازی‌فر و نوید محمدزاده را در قالب جدیدی ببیند یا حتی بسیاری از کارگردانان اندیشمند که آثار تفکری داشتند و کم‌دستی کار نمی‌کردند همچون سروش صحت برای جذب مخاطب وارد فضای کم‌دستی شدند که این تفاوت گرایش به خوبی در دو فیلم «صبحانه با زرافه‌ها» و «جهان با من برقص» نمایان است. گرچه در «جهان با من برقص» هم جنبه‌های کم‌دستی وجود دارد ولی بار اصلی فیلم بر قسمت‌های جدی و تفکربرانگیز روابط بین انسان‌ها و جهان بینی آنها بود ولی در «صبحانه با زرافه‌ها» فضای کم‌دستی قالب شده است. این یعنی سروش صحت نیز برای جلب نظر مخاطب، خودش را به فضای کم‌دستی نزدیک کرده و این برای کوتاه مدت گرچه موجب جذب مخاطب به سینما می‌شود ولی در بلند مدت آسیب‌زا است چون این بازیگران و کارگردانان که روزی در فیلم‌های مهم سینمای ایران ایفای نقش می‌کردند، اگر به فیلم‌های کم‌دستی محدود شوند می‌تواند به تنوع محتوایی بدنه سینما آسیب بزند.

این منتقد با بیان اینکه ما از پس اندازه‌ها و استعدادهای ارزشمند سینما برای جذب مخاطب خرج می‌کنیم ولی این اندوخته تا زمانی محدود جوابگو خواهد بود تاکید کرد: روزی فرا خواهد رسید که این روش، تازگی خود را برای مخاطب از دست خواهد داد و دیگر حضور این افراد نیز موجب جذب مخاطب به سینما نخواهد شد. این اتفاق ترسناکی برای سینمای ایران است بنابراین باید مراقب باشیم که سینما به یک تجربه یکسان و

محمد رضا مقدسیان منتقد و مدرس سینما درباره آماری که نشان می‌دهد اقبال مردم به سینما نسبت به سال گذشته حدود ۳۰ درصد و گیشه حدود ۷۰ درصد رشد داشته است گفت: در بررسی این پدیده نباید به شکل خطی نگاه کرد، در واقع، افزایش آمار فروش و حضور مخاطبان نیازمند تحلیل عمیق‌تری است و باید مشخص شود که چه مولفه‌هایی موجب این تغییر شده است. یکی از نکات کلیدی، ضرورت انجام پژوهش‌های دقیق و علمی است. این پژوهش‌ها باید بر اساس گردآوری و تحلیل داده‌ها انجام شود تا نتایج معتبر و قابل استناد ارائه دهند. رشد اقبال به سینما باید در طول زمان و متناسب با تنوع محتوایی و گونه و ژانرهای مختلف سینما بررسی شود.

وی با بیان اینکه پس از کرونا، با افت شدید صنعت سینما و رشد پلتفرم‌ها مواجه شدیم و صنعت سینما تلاش کرد تا خود را از این وضعیت نجات دهد افزود: سینمای ایران نیز مانند سایر بخش‌ها با چالش‌ها و بحران‌های مختلفی مواجه شده است. افق دید مدیریتی، وسعت دید و تصمیم‌گیری حوزه سینما غالباً کوتاه مدت و محدود است و این باعث می‌شود که ایده‌ها و استراتژی‌ها در سطحی ابتدایی و کوتاه مدت باقی بمانند. برای مثال، فیلم «فسیل» توانست به یک جریان بدل شود و به موفقیت‌های قابل توجهی دست یابد. این موفقیت نتیجه استفاده از فرمول‌های آشنا مانند کم‌دستی‌های مبتنی بر نوستالژی پیش از انقلاب و دهه شصت، هنجار شکنی‌های کلامی و شکستن تابوهاست. بعد از فیلم سینمایی «فسیل» به دلایل محدودیت‌ها و اتفاقات اجتماع و تصمیمات اهالی سینما، سیاست‌ها به سمتی رفت که قشر محدودی از فیلم‌ها از جنس کم‌دستی امکان تولید و اکران پیدا کردند و هم اکنون نیز فیلم‌های پرفروشی چون «زودپز» و «هفتادسی» و «صبحانه با زرافه‌ها» همگی کم‌دستی هستند.

مقدسیان به خبرنگار صبا توضیح داد: در گذشته رقابتی میان گروهی از بازیگران برای حضور در فیلم‌های کارگردانان مهمی همچون بهرام توکلی، اصغر فرهادی، مسعود کیمیایی و زنده یاد داریوش مهرجویی و بزرگان دیگر وجود داشت و هم‌زمان گروهی از بازیگران نیز در فضای کم‌دستی بازی می‌کردند مثل رضا عطاران

